

Cesta ke stému výročí (1): Povolání, poslání a charisma

V tomto období příprav na sté výročí, které jsme zahájili regionálními shromážděními, nás prelát vybízí k zamyšlení nad identitou, historií a posláním Opus Dei. Cílem této série článků je prohloubit charisma prostřednictvím jednoho ze základních aspektů tohoto charisma: posvěcování práce. Tento první článek zkoumá specifický charakter Díla v rámci Církve a rozvíjí pojem povolání a poslání v kontextu běžného života.

20.10.2025

Na počátku bylo Slovo. Všechno se stalo ve Slově a skrze Slovo. Bůh *povolává* všechno k existenci.

Boží plodný život je životem mezilidských vztahů. Božská vycházení – plození a zánik – mají za cíl osobní bytí: Otec plodí Syna a Duch svatý vychází z Otce i Syna. Když Bůh tvoří, jedná podle stejné logiky: chce *mít před sebou osobní bytosti* podle vzoru Syna a z lásky. Jestliže Bůh povolává k existenci celý vesmír, je to proto, že chce, aby se na jeho životě podílely osobní bytosti: svobodné bytosti, které ho mohou poznat a milovat.

V jistém smyslu je tedy celý svět důsledkem povolání. Každý z nás byl osobně povolán k existenci: se svou vlastní tváří, se svým vlastním

hlasem, s barvou svých očí. Každý se svým vlastním já před božským ty. Proto Bůh chtěl svět a stvořil jej: protože myslel na každého z nás.

Povolání: Od strachu k radosti

Slovo *povolání* je známé, otcovské slovo. Slovo ne daleko, nýbrž blízko, slovo určené všem. Slovo, které odhaluje, volá, zve. Celé dějiny spásy jsou totiž prezentovány jako nepřetržité dějiny povolání, neustálých povolání, která Bůh v prostoru a čase adresuje mužům a ženám na různých místech a v různých historických dobách: vládcům i obyčejným lidem, celým městům, národům a jejich potomkům.

Kázání svatého Josemaríi nás přibližuje ke slovu povolání a ukazuje nám jeho velikost a univerzálnost. Zakladatel Opus Dei přispěl k diskusi o povolání v několika letech před Druhým

vatikánským koncilem, v době, kdy bylo chápáno více restriktivně. Tímto způsobem obnovil učení mnoha světců a znovu jasně mluvil o povolání jako o něčem společném všem lidským bytostem.

Setkání s pojmem *povolání* v bodech *Cesty* a v homiliích svatého Josemaríi by mohlo zpočátku vyvolat určité překvapení, možná smíšené se strachem. Hned poté však s radostí vidíme, že kontext, ve kterém o povolání mluvil, byl obyčejný život: studium, práce, přátelství, rodina, kulturní vášně a všechny profese. Takto chápané povolání propůjčovalo světlo a důležitost tomu, co na první pohled žádné světlo ani důležitost nemělo. Díky tomuto poselství svatého Josemaríi se slovo *povolání* stalo pro mnohé známým a přístupným slovem plné otcovské péče.

„Povolání v nás zapaluje světlo, skrze které poznáváme smysl svého života, ve světle víry se přesvědčujeme o důvodu svého pozemského bytí. Náš život, současný, minulý i budoucí, dostává nový význam, nový rozměr, který jsme před tím netušili. Všechny události a jevy mají nyní své pravé místo: chápeme, kam nás Pán chce vést, a jsme uchvázeni úkolem, který je nám svěřován.“ (*Jít s Kristem*, č. 45)

Nikdo není vyloučen

Mnozí lidé, kteří naslouchali kázání svatého Josemaríi, byli překvapeni a nadšeni, jak zdůrazňoval, že není třeba měnit své postavení ve světě a práci nebo rodinné poměry, máme-li odpovědět na Boží volání. Tato výzva zaznívá právě zde, v běžných situacích současných mužů i žen. Přichází, možná nečekaně, ve chvíli, kdy vykonáváme svou práci.

Způsob, jakým svatý Josemaría mluvil o povolání, byl zasazen do hlubokého biblického rámce a ukazoval na konkrétní význam obecného teologického pojmu: Že Bůh volá každého člověka, aby ho poznal a miloval. Všichni jsme povoláni ztotožnit se s jeho Synem a mít účast na jeho vlastním Duchu. Právě proto existujeme, všichni, nikoho nevyjímaje: zdraví i nemocní, bohatí i chudí, dělníci i intelektuálové mající pro konkrétní činnosti mnoho nebo málo talentů.

Povolání znát a milovat svého Stvořitele, podobat se jeho Synu, který se stal člověkem, protože jsme byli stvořeni v *Kristu*, má své jméno: je to povolání ke *svatosti*, to znamená k účasti na životě Boha, který je jediný svatý. Dostává ho každý člověk, ať už je již součástí Božího lidu, církve, nebo církev ještě nezná. Bůh povolává všechny, nikoho nevyjímaje, abyměli účast na jeho

životě. Ježíš Kristus prolil svou krev, zemřel na kříži a vstal z mrtvých, aby v něm mohlo být obnoveno a navráceno naše božské synovství zatemněné a hříchem téměř ztracené.

Jestliže však Bůh volá, je to vždy posláni ke svěřeni nějakého úkolu. To je jasně ilustrováno v dějinách spásy. Bůh se obrací svým slovem na každého člověka: Jdi, udělej toto. Jednej tak, jak tě budu učit. Vyjdi z této země. Mluv v mém jménu. Jdi na místo, které ti ukážu... Skoro jako by říkal: „Stvořil jsem tě pro to!“ Ve skutečnosti můžeme říci, že všechna tato konkrétní posláni jsou konkretizací původního posláni, které Stvořitel svěřil lidstvu v knize Genesis: „Hospodin Bůh vzal tedy člověka a usadil ho v zahradě Edenu, aby ji obdělával a chránil.“ (Gn 2,15)

Univerzálnímu povolání ke svatosti odpovídá podobně univerzální

poslání: připodobňovat se obrazu Syna, milovat bratrskou a synovskou láskou a odmítat hřích. Připodobnit se Synu znamená podílet se na jeho poslání, to znamená znovu uspořádat svět narušený lidskými hříchy a přivést ho zpět k Otci v Duchu svatém. I tato mise *obsahuje příběh*. Jestliže povolání vyžaduje a vybízí ke konkrétní odpovědi, splnění poslání se uskutečňuje způsobem spíše historickým: stáváme se tím, k čemu jsme *povoláni* být, a přetváříme svět, aby se stal tím, čím ho Bůh vždy chtěl mít.

Specifické poslání v církvi

Sám Bůh, když stvořil svět, otevírá dějinám možnosti *přijmout* poslání. Je to poslání Slova, které Otec poslal do světa, aby na sebe vzalo lidskou přirozenost, dovršil stvoření, vykoupil člověka z hříchu a vrátil nám plnou důstojnost syna v Synu. Je to poslání Ducha svatého, který byl

poslán do světa a do dějin Otcem a Synem, aby připodobnil věřící Synu a shromáždil je do Těla Kristova.

Kristova církev se rodí z těchto dvou poslání a je jakýmsi prodloužením jejich dějin (srov. 2. vatikánský koncil, *Lumen gentium*, č. 2-4). Celá církev je povolána a *poslána*: je povolána Ježíšovým kázáním o Božím království a po vzkříšení je poslána do všech národů, aby učila evangelium všechny národy a křtila je ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého.

Církev existuje a žije pro toto poslání a právě k tomuto úkolu jsou zaměřena různá poslání, která Duch svatý v průběhu dějin vzbuzuje. Jak rozmanité a krásné jsou květy země, tak rozmanitá a krásná jsou poslání, která Bůh svěřil tolika světcům, nesčetným křesťanským komunitám, laikům a kněžím, řeholníkům a řeholnicím, posláním, která přispívala

a stále přispívají k jediné *missio Ecclesiae*.

„Zahrada Páně vlastní nejen růže mučedníků, ale také lilie panen, břečťan manželů a fialky vdov. Jedním slovem, milovaní, ať lidé v žádném životním stavu nepochybují o svém povolání: Kristus zemřel za všechny. Ve vši pravdě je o něm psáno: ‚On chce, aby všichni lidé byli spaseni a všichni přišli k poznání pravdy‘ (1 Tim 2,4).“ (sv. Augustin, *Promluva* 304,3,2)

Známe-li život svatého Josemaríi a nasloucháme jeho kázání, chápeme, že i on přijal od Boha – vždy v církvi a s církví – specifické poslání. Tím, že učitelský úřad církve vyhlásil jeho svatost a ukázal na ni jako na příklad, uznal poslání, které svatý Josemaría obdržel jako součást vlastního poslání církve.

Krátce po zahájení své kněžské práce chtěl svatý Josemaría pojmenovat

poslání, které přijal od Boha, aby v něm jeho duchovní synové a dcery mohli pokračovat v dějinách: Opus Dei, Boží dílo, *operatio Dei*. Zdůraznil Boží iniciativu a začal o ní mluvit jako o novém základu a stanovil 2. říjen 1928 jako „den, kdy Pán založil své Dílo“ (*Osobní poznámky*, č. 306, 2. 10.1931).

Bez ohledu na to, jak široké a všeobecné může být poslání inspirované Duchem svatým v dějinách lidí – a poslání Opus Dei jím rozhodně je, a to do té míry, že ho svatý Josemaría popsal jako *moře bez břehů* – každé nové založení bude mít vždy charakteristické vlastnosti, které ospravedlňují jeho účel.

Hledat tuto charakteristickou vlastnost, specifičnost poslání nebo specifičnost nového založení, neznamena oddělit ji od ostatních iniciativ inspirovaných Duchem svatým, ale spíše jí lépe porozumět.

Specifičnost Opus Dei proto nemůže být definována tak, že se oddělí od toho, co ostatní dělají nebo nedělají, že se vyzdvihnou rozdíly nebo se rozdělí pole působnosti. Je třeba zdůraznit jedinečnost těch, kdo pracují na vinici Páně, a nikdy neztrácet ze zřetele jediné poslání celé církve v postoji jednoty, která usiluje o společenství.

V každém novém zakládajícím subjektu je jemný vztah mezi specifičností a tradicí, mezi tím, co je nebo se zdá být nové, a tím, co v křesťanském poselství musí nutně zůstat stejné. Existují úkoly, které církev ve svém životě a ve své tradici uznává za podstatné pro poslání, které obdržela od Krista. Například: nabádat Boží lid ke svatosti a připodobňování se Ježíši Kristu, vést všechny věřící k osobnímu a synovskému vztahu s Bohem, stavět eucharistii do středu jejich života, usilovat o to, aby kněží byli k

dispozici pro svátost smíření a aby udělování svátostí neslo plody, připomínat všem pokřtěným, že jsou apoštoly ve světě, který má být znovu evangelizován, šířit učení pastýřů, koncilů a zejména římského papeže...

Jak můžeme chápat *víru*, kterou zakusil svatý Josemaría před sto lety, když založil Opus Dei, a jak chápal *novost*, kterou Opus Dei znamenalo?

Za tímto účelem bychom chtěli v letech před stým výročím založení Opus Dei (1928 - 2028) si znovu uvědomit a více porozumět některým specifickým prvkům, které charakterizují jeho poslání, a znovu prozkoumat charismata, která Bůh udělil a neustále uděluje jeho členům, aby se toto poslání mohlo uskutečnit.

„Uspořádat svět pro Boha prostřednictvím práce“

Mnoho textů svatého Josemaríi hovoří o účelu nové fundace. Jsou to zdánlivě obecné cíle, které však přispívají k obecnému dobru církve, k posvěcení duší, ke křesťanské proměně světa. A přece jsou to cíle, které ukazují na specifické, zvláštní poslání, které osvěcuje celou existenci toho, kdo přijímá toto Boží povolání. Poslání, které bychom mohli vyjádřit například těmito slovy: „Uspořádat svět pro Boha prostřednictvím práce“; nebo spíše: „Proměnit pozemské skutečnosti tím, že na jejich vrchol postavíme Ježíšův kříž, aby všechny lidské činnosti, očištěné od hříchu, byly posvěceny zevnitř a přijaly *podobu* Krista.“ V tomto poslání, upřesňuje svatý Josemaría, členové Díla „posvěti sebe, posvěti druhé a posvěti samotný svět“. K tomuto poslání přispívají kněží a laici, ale s jasným rozdělením: první jsou povoláni sloužit především druhým, protože toto poslání se přímo a

bezprostředně dotýká věřících laiků (srov. 2. vatikánský koncil, *Lumen gentium*, č. 31,36).

„A toto je tajemství svatosti, o které učím už tolik let: Bůh nás všechny vyzývá, abychom ho napodobovali, vás i mne, abychom žili na tomto světě, abychom byli lidmi tohoto světa, ale uměli při každé čestné lidské činnosti dávat Krista, našeho Pána, na první místo. Teď jistě pochopíte ještě lépe, že kdyby někdo z vás neměl rád práci, kterou má dělat, kdyby se opravdově neangažoval v nějaké ušlechtilé pozemské práci, aby ji tím posvěcoval, kdyby mu chybělo povolání, nikdy by nepronikl do nadpřirozené podstaty učení, které vám tu vykládám, protože by mu chyběla jedna nutná podmínka, a to, aby byl dobrým pracovníkem.“ (*Boží Přátelé*, č. 58)

Invokace, kterou *Preces* (Přímluvy) *Opus Dei* vyhrazuje pro přímluvnou modlitbu *Ad sanctum Josephmariam, conditorem nostrum*, která musí v několika řádcích shrnout podstatu svého poselství, dává ústřední úlohu posvěcení práce a upřesňuje její apoštolský a misijní rozměr: *Intercede pro filiis tuis, ut fideles spirítui Operis Dei, laborem sanctificemus et animas Christo lucrifacere quaeramus.*

Zdá se, že všechny ostatní aspekty křesťanské perspektivy, které svatý Josemaría zřetelně viděl v nové fundaci, jež od něj Bůh žádal, se ve skutečnosti soustředí na podstatu práce v Kristu: možnost setkat se s Bohem a hledat svatost v obyčejném životě, univerzální povolání ke svatosti, napodobování *skrytého života* Ježíše a Svaté rodiny z Nazareta; nezvyklá úcta k *postavě svatého Josefa* – řemeslníka, dělníka – až do té míry, že je stanoveno, že

členové Díla obnovují svůj závazek vůči Opus Dei v den jeho svátku; Boží synovství jako účast na poslání Syna smířit všechno s Otcem skrze Ducha; apoštolát přátelství a důvěry, který mají členové této instituce praktikovat s kolegy v práci a ve svých společenských vztazích; existence Opus Dei, dokud na zemi pracují lidé... Všechny tyto aspekty jsou ozvěnami základního světla, jehož ústředním bodem je *nové pochopení* božského rozměru lidské práce.

Je specifičnost tohoto poslání, které bylo nastíněno výše, *charismatem* Opus Dei? Jaký je vztah mezi povoláním, posláním a charismatem? V Písmu svatém a v dějinách církve má pojem *charisma* velmi široký význam. Odkazuje však především na „dar udělený Bohem za účelem poslání“. V tomto smyslu dynamika *povolání a poslání* předchází pojem charismatu. Boží

slovo vyzývá ke svěření *poslání*; pak Bůh udělí charismata a dary potřebné k jeho uskutečnění. V běžné řeči se někdy slovem charisma mluví také o nezištnosti misijního poslání nebo určité spirituality, aby se naznačilo, že je to dar Ducha, Boží iniciativa: je to Bůh, kdo inspiruje, volá, uděluje svou milost, pomáhá, vede a otcovsky očekává odpověď lidské osoby.

„Když Bůh, náš Pán, plánuje nějaké dílo ve prospěch lidí, myslí nejprve na lidi, které má použít jako nástroje... a předává jim příslušné milosti. Toto nadpřirozené přesvědčení o božskosti tohoto podniku nám nakonec dá tak intenzivní nadšení a lásku k Dílu, že se budete cítit velmi šťastní, že se obětujete, aby se toto Dílo uskutečnilo.“ (*Instrukce* 19. března 1934, č. 48-49)

Bůh dává lidem milost a charismata Ducha, aby plnili poslání, k němuž jsme všichni povoláni: být svatými a ztotožňovat se s Kristem. Tomu, koho Bůh povolává k určitému poslání, ke konkrétnímu pastoračnímu účelu v církvi, uděluje dary a charismata vhodná k jeho uskutečňování.

Abychom rozpoznali specifické charisma nové fundace, a tedy i Opus Dei, je třeba se zamyslet nad jeho posláním, jak jej nastínil jeho zakladatel.

Nesmíme také zapomínat, že *poslání Opus Dei* předchází jeho *založení*.

Toto poslání je v zásadě slučitelné s různými kanonickými institucionálními formami, současnými i budoucími, pokud umožňují uskutečňovat to, co Bůh žádal od svého zakladatele: hledat svatost a plnost Božího synovství uprostřed světa prostřednictvím vykonávání běžné práce, všechny lidské činnosti podřizovat Bohu a

proměňovat je,
aby nabyly podoby Krista.

A konečně pochopit a prohloubit poslání Opus Dei je úkol, který je svým způsobem nevyčerpatelný, jednoduše proto, že je to skutečnost autentičtě teologická, jejímž autorem je Bůh. Je to poslání otevřené dějinám a povzbuzované tvořivým Duchem svatým, a proto schopné přizpůsobit se různým dobám a situacím: je to charisma, které bude v průběhu dějin ztělesňováno množstvím lidí ve velmi odlišných situacích.

Pneumatologický rozměr poslání znamená, že způsob bytí a života těch, kteří jej ztělesňují, lze definovat spíše jako ducha než jako literu. Proto má Opus Dei ducha, *ducha Díla*.

Cílem příštího článku bude prohloubit význam tohoto poslání a tohoto ducha, jak to viděl svatý

Josemaría ve své osobní meditaci a
jak to předával ve svém kázání.

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/cesta-ke-stemu-vyroci-1-povolani-poslani-a-charisma/> (19.11.2025)